

Miksi Venäjän vallankumous epäonnistui

Emma Goldman

1923

Sisältö

I	3
II	4
III	7
IV	10

I

Sosialistiset kriitikot, jotka eivät ole bolsevikkeja, väittävät tosissaan, ettei vallankumous Venäjällä voinutkaan onnistua, koska teolliset olosuhteet eivät olleet tuossa maassa kehittyneet riittävästi pitkälle. He viittaavat Marxiin, jonka mukaan yhteiskunnallinen vallankumous on mahdollinen vain sellaisissa maissa, joissa on korkealle kehittynyt teollinen järjestelmä ja siihen liittyvät yhteiskunnalliset ristiriidat. He siis väittävät, ettei Venäjän vallankumous voinut olla yhteiskunnallinen vallankumous ja että historiallisesti sen on kehityttävä perustuslaillis-demokraattiseen suuntaan, jota täydentää kasvava teollisuus, jotta maa kypsyisi taloudellisesti perustavaa muutosta varten.

Tämä ortodoksimarxilainen näkemys jättää erään tärkeän tekijän huomiotta – tekijän, joka on ehkä teollistakin tekijää olennaisempi yhteiskunnallisen vallankumouksen mahdollisuudelle ja onnistumiselle. Kyse on tietyn aikakauden joukkopsykologiasta. Miksi esimerkiksi Yhdysvalloissa, Ranskassa tai Saksassa ei ole tapahtunut yhteiskunnallista vallankumousta? Nämä maat ovat varmasti saavuttaneet Marxin asettaman teollisen kehityksen kulminaatiopisteen. Tosiasia on, ettei teollinen kehitys ja jyrkät yhteiskunnalliset erot itsessään ole millään muotoa riittävä tekijä synnyttämään uutta yhteiskuntaa tai aikaansaamaan yhteiskunnallista vallankumousta. Yhdysvalloista ja muista mainituista maista puuttuu välttämätön yhteiskunnallinen tietoisuus, vaadittava joukkopsykologia. Tämä selittää sen, miksi vallankumousta ei ole näissä maissa tapahtunut.

Tässä suhteessa Venäjällä oli etua verrattuna teollistuneempiin ja ”sivistyneempiin” maihin. On totta, ettei Venäjä ollut teollisesti edistynyt kuten sen länsinaapurit. Venäjällä helmikuun vallankumouksen inspiroima ja voimistama joukkopsykologia kypsyi kuitenkin niin nopeassa tahdissa, että jo muutaman kuukauden sisällä kansa oli valmis sellaisiin ääri vallankumouksellisiin iskulauseisiin kuten ”kaikki valta neuvostoille” ja ”maat maatyöläisille, tehtaat työläisille”.

Näiden iskulauseiden merkitystä ei pitäisi aliarvioida. Samalla, kun ne laajassa mitassa ilmaisivat kansan vaistomaista ja esitietoista tahtoa, ne merkitsivät vielä Venäjän täydellistä yhteiskunnallista, taloudellista ja teollista uudelleenjärjestämistä. Mikä Euroopan tai Amerikan maa olisi muka valmis tekemään sellaisista vallankumouksen tunnuksista elävää elämää? Venäjällä näistä iskulauseista tuli kuitenkin kesä- ja heinäkuussa 1917 suosittuja, ja enemmistö yli sataviesikymmentä miljoonaisesta teollisuus- ja maatalousväestöstä otti ne innostuneesti ja aktiivisesti käyttöön suorana toimintanaan. Tämä oli riittävä osoitus Venäjän kansan ”kypsyydestä” yhteiskunnalliseen vallankumoukseen.

Mitä tulee taloudelliseen ”valmiuteen” marxilaisessa mielessä, älköön unohdettako, että Venäjä on mitä suurimmassa määrin maatalousmaa. Marxin oppi edellyttää jokaiselta korkealle kehittyneeltä yhteiskunnalta maatyöläis- ja viljelijäväestön siirtymistä teollisuuden palvelukseen askeleena kohti yhteiskunnan valmiutta vallankumoukseen. Tapahtumat Venäjällä vuonna 1917 osoittivat kuitenkin, ettei vallankumous jää odotelemaan teollistumisprosessia – ja mikä vielä tärkeämpää – sitä ei voi pakottaa odottamaan. Venäjän maatyöläiset riistivät isänniltä maan omistusoikeuden ja työläiset ottivat tehtaat haltuunsa ottamatta selvää marxilaisista opeista.

Tämä kansan toiminta saattoi omalla logiikallaan yhteiskunnallisen vallankumouksen alkuun ja järkytti kaikkia marxilaisia laskelmointeja. Slaavien psykologia osoittautui vahvemmaksi kuin sosiaalidemokraattiset teoriat.

Tuohon psykologiaan sisältyi intohimoinen vapauden kaipuu, jota vuosisatainen vallankumouksellinen agitaatio kaikkien yhteiskuntaluokkien keskuudessa oli ruokkinut. Venäjän kan-

sa oli onneksi säilynyt poliittisesti sivistymättömänä ja koskemattomana siltä korruptiolta ja sekaannukselta, jota muiden maiden proletariaattien joukossa oli aiheutettu ”demokraattisella” vapaudella ja itsehallinnolla. Tässä mielessä venäläiset olivat säilyneet luonnollisina ja yksinkertaisina; he eivät tunteneet politiikan hienouksia, parlamentaarisia lehmänkauppoja tai juridisia hätäratkaisuja. Toisaalta venäläisten alkukantainen oikeudenmukaisuuden ja oikeuden taju oli voimakasta ja elävää, vailla näennäissivistyksen rappeuttavaa viekastelua. He tiesivät mitä he halusivat eivätkä he odottaneet ”historiallista välttämättömyyttä” sen saadakseen: he käyttivät suoraa toimintaa. Vallankumous oli heille elämän tosiasia, ei pelkkää teoreettista keskustelua.

Yhteiskunnallinen vallankumous tapahtui siis Venäjällä huolimatta maan teollisuuden takapajuisuudesta. Vallankumouksen tekeminen ei kuitenkaan riittänyt. Sen täytyi edistyä ja laajeta, sen oli kehityttävä taloudelliseksi ja sosiaaliseksi jälleenrakennukseksi. Tuo vallankumouksen vaihe suorastaan pakotti yksilön aloitteellisuuden ja kollektiiviset ponnistelut täyteen lentoonsa. Vallankumouksen kehitys ja onnistuminen riippui kansan luovan nerokkuuden mitä laajimmas- ta harjoittamisesta sekä henkisen ja ruumiillisen työn proletariaatin yhteistoiminnasta. Yhteinen intressi on kaikkien vallankumouksellisten pyrkimysten *leit motif*, erityisesti mitä tulee sen rakentavaan puoleen. Tämä yhteisen päämäärän ja solidaarisuuden henki pyyhki yli Venäjän mah- tavana vyörynä lokakuun vallankumouksen ensi päivinä. Tuohon innostukseen sisältyi voimia, jotka olisivat siirtäneet vuoria, jos näitä voimia olisi ohjattu älykkäästi koko kansan hyvinvoin- ti täydesti huomioon ottaen. Välineet sellaiseen tehokkaaseen ohjaukseen olivat kyllä hallussa: työläisten organisaatiot ja osuuskunnat, joita Venäjä oli täynnä kaupungin ja maaseudun yhdis- tävinä verkostoina; neuvostot, jotka nousivat vastaamaan Venäjän kansan tarpeisiin; ja lopuksi älymystö, jonka vuosisataiset perinteet ilmensivät sankarillista omistautumista Venäjän vapau- tuksen asialle.

Tämänkaltainen kehitys ei kuitenkaan ollut millään muotoa bolsevikkien ohjelmassa. Monien kuukausien ajan lokakuun vallankumouksen jälkeen he antoivat kansan voimantunnon ilmentää itseään vieden vallankumousta alati laajeneville alueille. Mutta heti, kun kommunistinen puolue tunsu itsensä riittävän vahvaksi vallan ohjaksiin, se alkoi rajoittaa tätä kansan aktiivisuutta. Kaik- ki bolsevikkien sen jälkeiset teot, koko heidän tuleva politiikkansa, politiikan muutokset, kom- promissit ja perääntymiset, sorron ja vainon menetelmät, terrorismi ja kaikkien muiden poliittis- ten näkemysten kertakaikkinen tuhoaminen – kaikki nämä olivat *keinoja päämäärään*: kahmia valtiovalta kommunistisen puolueen käsiin. Bolsevikit itse (Venäjällä) eivät todellakaan salaileet tätä. Heidän mukaansa kommunistinen puolue on proletariaatin etuvartio ja diktatuurin täytyy olla sen käsissä. Mutta voi, bolsevikit tekivät laskuvirheen maalaisväestön suhteen, jota eivät sen enempää viljan pakko-otot, Tseka¹ kuin joukkoampumisetkaan saaneet kannattamaan bol- sevikkien hallintoa. Maalaisväestöstä tuli karikko, johon Leninin mitä huolellisimmin punomat suunnitelmat ja hankkeet tekivät haaksirikon. Ketteränä akrobaattina Lenin oli kuitenkin taita- va temppuilemaan veitsenterällä. Uusi talouspolitiikka otettiin käyttöön juuri ajoissa estämään tuho, joka oli hitaasti mutta varmasti valtaamassa koko kommunistisen rakennelman.

II

”Uusi talouspolitiikka” tuli useimmille kommunisteille täytenä yllätyksenä. He näkivät siinä kaiken sen, mitä heidän puolueensa oli julistanut, kääntyvän pääläelleen – jopa kommunismin

¹ Leninin joulukuussa 1917 perustama salainen poliisi, ”yleisvenäläinen erityiskomissio vastavallankumousta ja

itsensä. Vastalauseena jotkut puolueen vanhimista jäsenistä, jotka olivat joutuneet kokemaan vanhan hallinnon aikana vaaroja ja vainoa Leninin ja Trotskin eläessä turvassa ulkomailla, erosivat kommunistisesta puolueesta pettyneinä ja katkeroituneina. Johtajat julistivat puolueessa sulun. He määräisivät puhdistettaviksi sen piiristä kaikki ”epäilyttävät” ainekset. Jokainen, jota epäiltiin itsenäisestä kannasta sekä ne, jotka eivät hyväksyneet uutta talouspolitiikkaa vallankumouksellisen viisauden viimeisenä sanana, karkotettiin. Heidän joukossaan oli kommunisteja, jotka olivat vuosien ajan tehneet mitä uskollisinta puolueetyötä. Jotkut heistä – loukattuina sydänjuuriaan myöten epäoikeudenmukaisesta ja brutaalista kohtelusta ja järkytettynä hermoraunioiksi kaiken sen romahduksesta, mitä he olivat pitäneet arvokkaimpana – tekivät jopa itsemurhan. Leninin uuden ilosanoman esteetön eteneminen oli kuitenkin varmistettava, yksityisomistuksen pyhyyden ilosanoma, ja niin säälimättömän kilpailun vapaus kohosi nelivuotisen vallankumouksen raunioilta.

Kommunistien närkästyminen uuteen talouspolitiikkaan osoitti kuitenkin vain Leninin vastustajien mielen sekaannusta. Mikäpä muu kuin sekasortoinen mieli hyväksyisi ensin Leninin lukemattomat poliittiset akrobaattitemput ja sitten närkästyisi sen viimeisestä kuperkeikasta, sen loogisesta kulminaatiosta? Hurskaiden kommunistien ongelma oli heidän takertumisensa kommunistisen valtion neitseelliseen sikiämiseen, joka vallankumouksen avulla vapahtaisi maailman. Useimmat johtavat kommunistit eivät kuitenkaan koskaan elätelleet sellaisia harhakuvitelmia. Kaikkein vähiten Lenin.

Ensimmäisellä haastattelukerrallani sain sen vaikutelman, että Lenin oli taitava poliitikko, joka tiesi tarkasti mitä hän oli tekemässä ja ettei mikään voisi estää häntä saavuttamasta päämääriään. Kuultuani hänen puhuvan useissa tilaisuuksissa ja luettuani hänen teoksiaan vakuutuin siitä, ettei Lenin juuri piitannut vallankumouksesta ja että kommunismi oli hänelle varsin etäinen asia. Keskusjohtoinen valtio oli Leninin jumala, jolle kaikki muu täytyi uhrata. Joku onkin sanonut, että Lenin uhraisi vallankumouksen pelastaakseen Venäjän. Leninin päätöksenteko on kuitenkin osoittanut, että hän oli halukas uhraamaan sekä vallankumouksen että isänmaan – tai ainakin osan jälkimmäisestä voidakseen toteuttaa poliittiset suunnitelmansa Venäjän jäänteiden kanssa.

Lenin on ollut historian mukautuvin poliitikko. Hän on pystynyt samaan aikaan olemaan ääri-vallankumouksellinen, sovittelija ja konservatiivi. Silloin, kun huuto ”kaikki valta neuvostoille!” pyyhki Venäjää hyökyaallon tavoin, Lenin ui virran mukana. Kun maatyöläiset ottivat haltuunsa maat ja työläiset ottivat haltuunsa tehtaot, ei Lenin ainoastaan hyväksynyt noita suoria menetelmiä, vaan meni vieläkin pidemmälle. Hän julkaisi kuuluisan tunnuslauseensa ”ryövätkää ryövärit!” – sloganin, joka aiheutti sekaannusta kansalaisten mielissä sekä sanoinkuvaamatonta vahinkoa vallankumoukselliselle idealismille. Koskaan aiemmin ei kukaan aito vallankumouksellinen ollut sentään tulkinnut yhteiskunnallista pakkolunastusta varallisuuden siirtämisenä yhdeltä ihmisjoukolta toiselle. Ja juuri sitä Leninin iskulause tarkoitti. Mielivaltaiset ja edesvastuuttomat ratsiat, entisen porvariston varallisuuden kasaaminen uuden Neuvostobyrokratian käsiin sekä niiden kiusaaminen, joiden ainoa rikos oli heidän aiempi statuksensa, olivat kaikki tuloksia Leninin ”ryövätkää ryövärit!” -politiikasta. Koko myöhempi vallankumouksen historia on pelkkää Leninin kompromissien ja hänen omien iskulauseidensa pettämisen kuvasarjaa.

Bolsevikkien toimet ja menetelmät lokakuun päivien jälkeen saattavat tuntua ristiriitaisilta uuden talouspolitiikan kanssa. Todellisuudessa ne ovat kuitenkin vain linkkejä siinä ketjussa, jossa kaikkivaltias keskushallinto taottiin yhteen valtiokapitalismin kanssa sen taloudellisena muoto-

sabotaasia vastaan”, jolla oli rajattomat pidätys-, kuulustelu- ja rankaisuoikeudet. (suom. huom.)

na. Leninillä oli selkeä näkemys ja rautainen tahto. Hän tiesi, miten saada toverinsa Venäjällä ja sen ulkopuolellakin uskomaan siihen, että hänen suunnitelmansa merkitsi todellista sosialismia ja että hänen menetelmänsä oli vallankumous. Ei ihme, että Lenin tunsi niin suurta ylenkatsetta seurakuntaansa kohtaan, mitä hän ei koskaan epäröinyt heittää heille päin naamaa. ”Vain typerykset voivat uskoa kommunismin olevan mahdollista Venäjällä nyt” oli Leninin vastaus uuden talouspolitiikan vastustajille.

Itse asiassa Lenin oli oikeassa. Todellista kommunismia ei koskaan yritettykään Venäjällä, ellei sitten kolmeakymmentäkolmea palkkaluokkaa, erilaisia ruoka-annoksia, etuoikeuksia tietyille ja välinpitämättömyyttä suurelle joukolle pidetä kommunismina.

Vallankumouksen varhaisessa vaiheessa kommunistisen puolueen oli verraten helppo saada valta haltuunsa. Kaikki vallankumoukselliset yksiköt – bolsevikkien ääri vallankumouksellisten lupausten lumoamina – auttoivat heidät valtaan. Saatuaan valtion hallintaansa kommunistit aloittivat eliminointiprosessinsa. Kaikki poliittiset puolueet ja ryhmät, jotka kieltäytyivät alistumasta uuteen diktatuuriin, heitettiin yli laidan. Ensin anarkistit ja vasemmistolaiset sosiaalivallankumoukselliset, sitten mensevikit ja muut oikeistolaiset vastustajat, ja lopulta kaikki, jotka uskalsivat ilmaista oman mielipiteensä. Itsenäisten järjestöjen kohtalo oli samanlainen. Ne joko alistettiin uuden valtion tarpeisiin tai tuhottiin kerta kaikkiaan, kuten tapahtui neuvostoille, ammattiliitoille ja osuuskunnille – vallankumouksen toivon toteuttamisen kolmelle suurelle tekijälle.

Neuvostot ilmaantuivat ensi kerran vuoden 1905 vallankumouksessa. Niillä oli tärkeä merkitys tuon lyhyen mutta merkittävän ajanjakson aikana. Vaikka vallankumous murskattiinkin, ajatus neuvostoista säilyi juurtuneena Venäjän massojen mieliin ja sydämiin. Vallankumouksen ensikajatuksessa helmikuussa 1917 neuvostot virkosivat henkiin ja alkoivat kukoistaa hyvin nopeassa ajassa. Neuvostot eivät mitenkään merkinneet kansalle vallankumouksen hengen rajoittamista. Päinvastoin niiden avulla vallankumous sai korkeimman ja vapaimman käytännöllisen ilmaisunsa. Tästä syystä neuvostot levisivät niin spontaanisti ja nopeasti halki Venäjän. Bolsevikit tajusivat tämän suosituksen kehityksen merkityksen ja yhtyivät yleiseen mielipiteeseen. Mutta heti, kun kommunistit saivat hallinnon käsiinsä, he huomasivat, että neuvostot uhkasivat valtion ylivaltaa. He eivät kuitenkaan voineet tuhota niitä mielivaltaisesti romuttamatta samalla niin koti- kuin ulkomaistakin mainettaan neuvostojärjestelmän tukijoina. Niinpä he alkoivat vähitellen rajoittaa niiden valtaa ja alistivat ne lopulta täysin omiin tarkoituksiinsa.

Venäjän ammattiliitot olivat paljon myöntyväisempiä kastratioon. Ne olivat lukumäärältään ja vallankumouksellisuuden kannalta vielä vaippaiässä. Kun ammattiliittoon kuuluminen julistettiin pakolliseksi, Venäjän ammattijärjestöt kasvoivat kyllä kooltaan, mutta mieleltään ne jäivät pikkuvauvan tasolle. Kommunisesta valtiosta tuli ammattiliittojen imettäjä. Vastapalvelukseksi järjestöt toimivat valtion lakeijoina. ”Kommunismien koulu”, totesi Lenin kuuluisassa polemiikissaan ammattiliittojen tarkoituksista. Niinpä niin. Se vain oli muinaisaikainen koulu, jossa lapsen sielu kahlitaan ja murskataan. Missään muualla maailmassa ammattijärjestöt eivät alistu valtion tahtoon ja saneluun niin kuin bolsevikkien Venäjällä.

Osuuskuntien kohtalo on liiankin hyvin tiedossa vaatiakseen lisäselvityksiä. Osuuskunnat olivat tärkein linkki kaupungin ja maaseudun välillä. Niiden arvo vallankumoukselle vaihdon ja jakelun suosittuna ja menestyksellisenä välittäjänä ja Venäjän uudelleenrakentamisen tekijänä oli mittamaton. Bolsevikit muunsivat ne valtiokoneiston rattaiksi ja tuhosivat siten niiden käytökelpoisuuden ja tehokkuuden.

III

Nyt on selvää, miksi Venäjän vallankumous kommunistisen puolueen johtamana epäonnistui. Valtioksi organisoitu ja keskitetty puolue pyrki säilyttämään poliittisen valtansa kaikin käsillä olevin keinoin. Keskeiset viranomaiset yrittivät pakottaa kansan toiminnot vastaamaan puolueen tarkoitusperiä. Puolueen ainoa päämäärä oli vahvistaa valtiota ja monopolisoida kaikki taloudelliset, poliittiset ja sosiaaliset toimet – jopa kaikki kulttuuriset ilmentymät. Vallankumouksella taas oli täysin erilainen tarkoitus; perusluonteeltaan se oli auktoriteetin ja keskittämisen vastakohta. Se pyrki avaamaan yhä laajempia ilmaisun aloja proletariaatille sekä moninkertaistamaan yksilölliset ja kollektiiviset ponnistelut. Vallankumouksen päämäärät ja tendenssit olivat aivan päinvastaisia kuin hallitsevan poliittisen puolueen.

Aivan yhtä päinvastaisia olivat vallankumouksen ja valtion käyttämät *keinot*. Vallankumouksen keinot saivat innoituksensa vallankumouksen hengestä itsestään: siis kaikista sortavista ja rajoittavista valtatekijöistä vapautumisesta; lyhyesti sanottuna *vapaudellisista periaatteista*. Valtion keinot taas – niin bolsevikivaltion kuin kaikkien muidenkin valtioiden – perustuvat *pakkovaltaan*, joka ajan mittaan kehittyi väistämättä järjestelmälliseksi väkivallaksi, sorroksi ja terrorismiksi. Näin siis kaksi vastakkaista tendenssiä taisteli ylivallassa: bolsevikivaltio vs. vallankumous. Tuo taistelu oli kamppailua elämästä ja kuolemasta. Nuo kaksi tendenssiä, jotka olivat päämääriltään ja keinoiltaan vastakkaisia, eivät voineet toimia yhdessä: valtion voittokulku merkitsi vallankumouksen tappiota.

Olisi virhe ajatella, että vallankumouksen epäonnistuminen johtui kokonaan bolsevikkien luonteesta. Pohjimmiltaan epäonnistuminen johtui bolsevismin periaatteista ja menetelmistä. Nimenomaan autoritaarinen henki ja valtion periaatteet tukahduttivat vapaudelliset ja vapauttavat pyrkimykset. Tulos olisi ollut olennaisesti sama, vaikka Venäjän hallinnon johdossa olisi ollut jokin muu poliittinen puolue. Venäjän vallankumousta eivät tappaneet niinkään bolsevikit vaan bolsevismin aate. Kyse oli marxilaisuudesta, oli se sitten miten muunneltua tahansa; lyhyesti sanottuna kyse oli fanaattisesta valtiouskosta. Vain ymmärrys vallankumouksen murskanneista taustavoimista voi antaa oikean opetuksen tuosta maailmaa sävähdyttäneestä tapahtumasta. Venäjän vallankumous heijastaa pienessä mittakaavassa vuosisataista vapaudellisten ja autoritaaristen periaatteiden välistä taistelua. Sillä mitä on edistys ellei juuri yleisempää vapauden periaatteiden hyväksyntää vastakohtana pakkovaltaisille. Venäjän vallankumous oli vapaudellinen askel, jonka bolsevikivaltio tuhosi – taantumuksellisen valtioaateen väliaikainen voitto.

Tuo voitto johtui useista syistä. Tärkein syy ei kuitenkaan ollut Venäjän teollisuuden takapajuisuus, kuten monet kirjoittajat ovat väittäneet. Tärkein syy oli kulttuurinen, josta tosin oli Venäjän kansalle tiettyä etuakin suhteessa sivistyneempiin naapureihinsa, mutta josta seurasi myös tiettyjä kohtalokkaita haittoja. Venäjä oli ”kulttuurisesti takapajuinen” siinä mielessä, ettei poliittinen ja parlamentaarinen korruptio ollut pilannut sitä. Toisaalta nimenomaan tuo tila merkitsi myös kokemattomuutta poliittisessa pelissä sekä naiivia uskoa sen puolueen ihmeitä tekevään voimaan, joka puhui suurimpaan ääneen ja antoi eniten lupauksia. Tämä usko hallinnon valtaan orjuutti Venäjän kansan kommunistisen puolueen alle jo ennen kuin massat edes tajusivat, että heillä oli lieka kaulassaan.

Vapaudellinen periaate eli vahvana vallankumouksen alkupäivinä; tarve ilmaisun vapauteen oli ylitsepursuava. Mutta kun innostuneisuuden ensivaihe tasaantui arkipäivän proosalliseksi eloksi, tarvittiin lujaa vakaumusta pitämään vapauden liekkiä loimuamassa. Laajassa Venäjän maassa oli vain pieni kourallinen niitä, jotka pitivät tuota liekkiä yllä: anarkistit, joiden määrä

oli pieni ja joiden tsaarin vallan aikana täydellisesti tukahdutetut ponnistelut eivät olleet vielä ehtineet kantaa hedelmää. Venäjän kansa, joka jossain määrin oli vaistomaisen anarkistista, oli kuitenkin vielä liian tietämätöntä vapaudellisista periaatteista ja menetelmistä, joilla soveltaa niitä tehokkaasti elämään. Valitettavasti useimmat Venäjän anarkistit olivat yhä kiinni ryhmätoiminoissa ja yksilöllisissä puuhasteluissa tärkeämpien yhteiskunnallisten ja kollektiivisten toimien sijaan. Tulevaisuuden puolueeton historioitsija tulee kyllä myöntämään, että anarkisteilla oli hyvin tärkeä rooli Venäjän vallankumouksessa – paljon merkittävämpi ja hedelmällisempi rooli kuin mitä heidän suhteellisen pienestä lukumäärästään olisi saattanut odottaa. Rehellisyyden ja vilpittömyyden nimissä minun on kuitenkin todettava, että heidän työllään olisi ollut äärettömän paljon suurempi käytännöllinen arvo, jos he olisivat olleet paremmin järjestäytyneitä ja osanneet opastaa kansan vapautetut energiat elämän uudelleenjärjestämiseksi vapaudelliselta pohjalta.

Anarkistien epäonnistuminen Venäjän vallankumouksessa – äsken kuvatulla tavalla – ei kuitenkaan millään muotoa tarkoita vapaudellisen aatteen tappiota. Päinvastoin Venäjän vallankumous on epäilyksettä osoittanut, että valtion idea, valtiososialismi, kaikissa sen ilmenemismuodoissaan (taloudellisissa, poliittisissa, sosiaalisissa ja kasvatuksellisissa) on täysin ja toivottomasti vararikossa. Koskaan aiemmin koko historian aikana eivät auktoriteetti, hallinto ja valtio ole osoittautuneet niin luontaisen staattisiksi, taantumukselliseksi ja itse asiassa jopa vastavallankumoukselliseksi – lyhyesti sanottuna vallankumouksen täydelliseksi antiteeseiksi.

On edelleen totta, kuten on ollut koko edistyksen historian ajan, että ainoastaan vapaudellinen henki ja metodi voivat saattaa ihmisen askeleen eteenpäin hänen ikuisessa pyrkimyksessään kohti parempaa, hienompaa ja vapaampaa elämää. Tämä tendenssi on yhtä huomionarvoinen, sovelletaan sitä sitten suuriin yhteiskunnallisiin mullistuksiin, jotka tunnetaan vallankumouksina, tai tavalliseen evoluution prosessiin. Autoritaariset keinot ovat olleet katastrofi kautta historian, ja nyt ne ovat jälleen kerran pettäneet Venäjän vallankumouksessa. Toistaiseksi inhimillinen kekseliäisyys ei ole keksinyt mitään muuta periaatetta kuin vapaudellisen, sillä todellakin on lausuttu korkein viisaus, kun on sanottu vapauden olevan järjestyksen äiti, ei sen tytär. Olivat poliittiset opit ja puolueet sitten mitä hyvänsä, ei mikään vallankumous voi todella pysyvästi onnistua, ellei se painokkaasti kiellä kaikkea tyranniaa ja keskittämistä sekä pyri määrätietoisesti tekemään vallankumouksessa kaikkien taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen arvojen todellista uudelleenarviointia. Vallankumousta ei palvele mikään hallitusvallan siirto yhdeltä poliittiselta puolueelta toiselle, ei itsevaltiuden naamioiminen proletaarisilla iskulauseilla, ei uuden luokan diktatuuri suhteessa vanhaan, ei minkäänlainen poliittisen kulismin vaihdos, vaan ainoastaan kaikkien näiden autoritaaristen periaatteiden täydellinen kumoaminen.

Taloudessa tämän muutoksen tulee olla teollisuusväen käsissä: sen täytyy valita teollisuusvaltion ja anarkosyndikalismien väliltä. Ensimmäisestä vaihtoehdosta seuraa aivan yhtä suurta haittaa uuden yhteiskuntarakenteen rakentavalle kehitykselle kuin poliittisesta valtiostakin. Siitä tulee vain taakka uusien elämänmuotojen kasvulle. Juuri tästä syystä syndikalismi (tai industrialismi), päinvastoin kuin sen edustajat väittävät, ei itsessään riitä. Vasta kun vapaudellinen henki läpäisee työläisten taloudelliset järjestöt, pääsevät kansan moninaiset luovat energiat ilmentämään itseään ja vallankumous voidaan turvata ja sitä voidaan puolustaa. Vain vapaa aloitteellisuus ja yleinen osallistuminen vallankumouksen asioihin voi estää Venäjällä tehdyt hirvittävät virheet. Jos esimerkiksi Pietarin työläisten taloudelliset järjestöt olisivat olleet vapaita toimimaan aloitteellisesti yhteiseksi hyväksi, polttoainetta olisi saatu vain sadan virstan päästä Pietarista eikä tuon suurkaupungin olisi tarvinnut kärsiä kylmää. Ukrainan maanviljely ei olisi vaikeutunut, jos maatyöläisillä olisi ollut pääsy Harkovan ja muiden teollisuuskeskusten maataloustarvikeva-

rastoihin, joissa vain odoteltiin määräyksiä Moskovasta jakelun järjestämiseksi. Nämä ovat tyyppillisiä esimerkkejä bolševikkien hallintovaltaisuudesta ja keskittämisestä, ja niiden tulisi olla varoituksena Euroopan ja Amerikan työläisille valtiovaltaisuuden tuhoavista vaikutuksista.

Massojen teollinen valta, joka ilmenee vapaudellisten yhteenliittymien kautta – anarkosyndikalismi – kykenee onnistuneesti järjestämään talouselämän ja jatkamaan tuotantoa. Toisaalta osuuskunnat, jotka toimivat teollisuuselinten kanssa yhteisymmärryksessä, hoitavat jakelun ja välittävät vaihtoa maaseudun ja kaupungin välillä sekä samaan aikaan yhdistävät teollisuuden ja maatalouden joukot veljellisellä siteellä. Näin luodaan keskinäisen palvelun ja avun yhteinen side, joka on vallankumouksen vahvin suoja – paljon tehokkaampi kuin pakkotyö, puna-armeija tai terrorismi. Vain tätä tietä voi vallankumous toimia käymisaineena nopeuttaakseen uusien yhteiskunnallisten muotojen kehittymistä ja innostaakseen massoja yhä suurempiin saavutuksiin.

Vapaudelliset teollisuusorganisaatiot ja osuuskunnat eivät kuitenkaan ole ainoat välineet monimutkaisten yhteiskuntaelämän aspektien vuorovaikutuksessa. On olemassa kulttuurisia voimia, joilla on riippumatta niiden läheisestä suhteesta taloudelliseen toimintaan myös omat tehtävänsä. Venäjällä kommunistisesta valtiosta tuli yhteiskunnan tarpeiden ainoa välittäjä. Tämän tuloksena oli täydellinen kulttuurinen pysähtyneisyys ja kaiken luovan yritteliäisyyden halvaantuminen. Jos sellainen romahdus halutaan tulevaisuudessa välttää, on kulttuuristen voimien säilytettävä itsenäisyytensä ja ilmaisunvapautensa, vaikka niiden perusta olisikin taloudellinen. Kulttuurisen työn kriteerinä ei pitäisi olla kuuluminen hallitsevaan poliittiseen puolueeseen, vaan omistautuminen vallankumoukselle sekä tiedot, kyvyt ja ennen kaikkea luomisen vimma. Venäjällä tämä tehtiin mahdottomaksi melkein pä vallankumouksen alusta lähtien erottamalla älymystö ja massat väkivaltaisesti toisistaan. On totta, että alunperin syypäänä tähän oli älymystö, erityisesti teknisten alojen älymystö, joka Venäjällä kuten muissakin maissa roikkui sitkeästi kiinni porvariston hännystakeissa. Tämä aines, joka oli kyvytön ymmärtämään vallankumouksellisten tapahtumien merkitystä, pyrki estämään virrankulun suurimittaisella sabotaasilla. Venäjällä oli kuitenkin myös toisenlaista älymystöä – sellaista, jolla oli takanaan kunniakas satavuotinen vallankumouksellinen menneisyys. Tämä älymystön osa oli uskollista kansalle, vaikkei se voinutkaan varauksetta hyväksyä uutta diktatuuria. Bolševikit tekivät kohtalokkaan virheen siinä, etteivät he tehneet eroa näiden kahden älymystön välille. He vastasivat sabotaasiin joukkoterrorella älymystöä vastaan luokkana ja aloittivat vihakampanjan, joka oli vieläkin voimallisempaa kuin porvaristoon kohdistettu vaino. Tämä menettelytapa loi kuilun älymystön ja proletariaatin välille ja pystytti muurin, joka esti rakentavan toiminnan.

Lenin oli ensimmäinen, joka tajusi tuon rikollisen möhlyksen. Hän huomautti, että oli vakaava virhe johdattaa työläiset luulemaan, että he voisivat kehittää teollisuutta ja tehdä kulttuurista työtä ilman älymystön apua ja yhteistyötä. Proletariaatilla ei ollut siihen tietoa eikä harjaannusta, ja niin älymystö oli palautettava teollisuuden johtoon. Tämän virheen tunnustaminen ei kuitenkaan estänyt Leniniä ja hänen puoluettaan tekemästä välittömästi uutta virhettä. Teknisten alojen älymystö kutsuttiin takaisin sellaisilla ehdoilla, jotka muuttivat hajaannuksen vihamielisyydeksi hallintoa vastaan.

Työläisten nähdessä yhä nälkää insinöörit, teollisuuden asiantuntijat ja teknikot saivat huipupalkkoja, erityisoikeuksia ja parhaimmat ruoka-annokset. Heistä tuli valtion suosikkityöläisiä ja massojen uusia orjapiiskureita. Massat – joita oli vuosikausia ruokittu sillä väärällä opilla, että menestyksekkäs vallankumous tarvitsee vain lihasvoimaa, että vain ruumiillinen työ on tuottavaa ja joita oli vieläpä kiihotettu vihakampanjalla, joka leimasi jokaisen intellektuellin vastavallanku-

moukselliseksi ja keinottelijaksi – eivät voineet tehdä rauhaa niiden kanssa, joita kohtaan heidät oli opetettu tuntemaan vain epäluuloa ja halveksuntaa.

Valitettavasti Venäjä ei ole ainoa maa, jossa tämä proletariaatin asenne älymystöä kohtaan on vallalla. Kaikkialla, missä poliittiset kiihottajat käyttävät hyväkseen massojen tietämättömyyttä, he opettavat, että koulutus ja kulttuuri ovat porvarillista hapatusta, joita ilman työläiset kyllä pärjäävät, ja että vain työläiset pystyvät uudistamaan yhteiskuntaa. Venäjän vallankumous on tehnyt varsin selväksi, että sekä aivot että lihakset ovat korvaamattomia yhteiskunnalliselle uudestisyntymiselle. Älyllinen ja ruumiillinen työvoima ovat yhtä tiiviissä yhteydessä yhteiskuntaan kuin mitä aivot ja käsi ovat ihmisruumiiseen. Toinen ei voi toimia ilman toista.

On totta, että useimmat intellektuellit pitävät itseään luokkana, joka on erillinen ja ylempi työläisiin nähden, mutta yhteiskunnalliset olosuhteet ovat kaikkialla tekemässä nopeaan tahtiin lopun tästä älymystön korkeasta asemasta. Heidät pistetään tajuamaan, että hekin ovat proletareja, jotka ovat vieläkin riippuvaisempia taloudellisesta herrastaan kuin käsillään työtä tekevät.

Toisin kuin ruumiillisen työn työläiset, jotka voivat työkaluinen vaeltaa etsimään muutosta heitä sapettavaan tilanteeseen, ovat älylliset työläiset paljon lujemmin kiinni tietyssä sosiaalisessa ympäristössä eivätkä he näin ollen voi niin helposti vaihtaa ammattiaan tai elämänmuotoaan. Siksi on erittäin tärkeää, että työläisille selvitetään älymystön nopea proletarisaatio ja heidän välilleen näin muodostuva sidos. Jos läntinen maailma aikoo ottaa opikseen Venäjän opetuksista, täytyy massojen demagoginen mielistely ja älymystöön kohdistuva sokea vihamielisyys lopettaa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että raatajien tulisi olla täysin riippuvaisia älymystöstä. Päinvastoin, joukkojen tulee heti alkaa valmistautua ja varustautua vallankumouksen heille antamaan suureen tehtävään. Heidän pitäisi hankkia sellaisia tietoja ja teknisiä taitoja, joita tarvitaan hoitamaan ja ohjaamaan heidän maidensa teollisen ja yhteiskunnallisen järjestelmän monimutkaista mekanismia. Parhaassakin tapauksessa työläiset tarvitsevat kuitenkin yhteistyötä asiantuntijoiden ja kulttuuriväen kanssa. Vastaavasti viimeksi mainittujen täytyy tajuta, että heidän todelliset etunsa ovat samoja kuin suurilla joukoilla. Jos nämä kaksi sosiaalista voimaa oppisivat sekoittamaan harmoniseksi kokonaisuudeksi, Venäjän vallankumouksen traagiset puolet poistuisivat suurelta osin. Ketään ei ammuttaisi sen takia, että hän on ”tullut hankkineeksi koulutuksen”. Tieteentekijä, insinööri, erityisasiantuntija, tutkija, kasvattaja ja luova taiteilija, aivan siinä kuin kirvesmies, koneenkäyttäjä ja kaikki muutkin kuuluvat erottamattomasti kollektiiviseen voimaan, joka tulee muovaamaan vallankumouksesta uuden yhteiskunnallisen rakennelman suurenmoista arkkitehtuuria. Ei viha, vaan yhtenäisyys; eivät ristiriidat, vaan toveruus; ei teloittaminen, vaan myötätunto – nämä ovat Venäjän suuren mullistuksen opetuksia niin älymystölle kuin työläisillekin. Kaikkien täytyy oppia keskinäisen avun ja vapaudellisen yhteistyön arvo. Jokaisen täytyy kuitenkin kyetä pysymään itsenäisenä omalla alallaan ja jokaisen on voitava sopusoinnussa muiden kanssa antaa panoksensa yhteiskunnalle. Vain tällä tavalla tuottava työ sekä kasvatukselliset ja kulttuuriset pyrkimykset pääsevät ilmentämään itseään aina uudemmin ja rikkaammin muodoin. Minusta juuri tuo on Venäjän vallankumouksen antama kokonaisvaltainen ja elintärkeä moraalinen opetus.

IV

Olen pyrkinyt osoittamaan, miksi bolševikkien periaatteet, menetelmät ja taktiikat epäonnistuivat, ja että vastaavat periaatteet ja menetelmät missä tahansa muussa maassa, jopa korkealle

teollistuneessa, tulevat myöskin epäonnistumaan. Olen edelleen osoittanut, ettei pelkästään bolsevismi epäonnistunut, vaan koko marxilaisuus. Tällä tarkoitan sitä, että VALTION IDEA, autoritaarinen periaate, on osoittautunut Venäjän vallankumouksen kokemuksen perusteella kerta-kaikkiseksi umpikujaksi. Jos nyt vedän yhteen koko argumentaationi yhdellä lauseella: valtioön sisältyy pyrkimys keskittää, kaventaa ja monopolisoida kaikki sosiaaliset toimet; sen sijaan vallankumouksen luonteeseen kuuluu kasvattaa, laajentaa ja levittäytyä yhä laajempiin piireihin. Toisin sanoen valtio on institutionaalinen ja staattinen; vallankumous taas on joustava ja dynaaminen. Nämä kaksi tendenssiä ovat yhteen sovittamattomia ja toisensa tuhoavia. Valtion idea tuhosi Venäjän vallankumouksen ja sillä tulee olemaan samanlaiset seuraukset muissakin vallankumouksissa, ellei *vapaudellinen idea jää voitolle*.

Väitän paljon enemmänkin. Kohtalokasta vallankumoukselle yhtä hyvin kuin kaikelle muullekin elintärkeälle inhimilliselle edistykselle ei ole yksinomaan bolsevismi, marxilaisuus tai hallinnollisuus. Tärkein syy Venäjän vallankumouksen häviölle piilee paljon syvemmällä. Se on sosialistisessa vallankumouksen käsityksessä itsessään.

Hallitseva, miltei yksinomainen vallankumouksen käsitys – ja etenkin sosialistinen käsitys – on, että vallankumous tarkoittaa yhteiskunnallisten olosuhteiden muuttamista väkivallalla, jossa yksi luokka, työväenluokka, ryhtyy hallitsemaan toista luokkaa, kapitalistiluokkaa. Kyse on tällöin puhtaasti fyysisestä muutoksesta ja sellaisena se sisältää vain poliittisen vallan siirron sekä joitain institutionaalisia uudelleenjärjestelyjä. Porvariston diktatuuri korvataan ”proletariaatin diktatuurilla” – tai sen etujoukolla, kommunistisella puolueella. Lenin ottaa Romanovien paikan, tsaarin hallitus uudelleenkastetaan kansankomissaarien neuvostoksi, Trotski nimitetään sotaministeriksi ja jostakusta työläisestä tulee Moskovan kenraalikuvernööri. Tuossapa on olennaisilta osiltaan bolsevikkien käsitys vallankumouksesta käytäntöön sovellettuna. Muutamin vähäisin muutoksin se on myös kaikkien muiden sosialistipuolueiden käsitys vallankumouksesta.

Tämä käsitys on kertakaikkiaan ja kohtalokkaasti väärä. Vallankumous on todellakin väkivaltainen prosessi. Mutta jos sen seurauksena vain diktatuuri vaihtuu toiseen, nimet ja poliitikot vaihtuvat, niin se on tuskin sen arvoista. Ainakaan se ei ole kaikkien niiden taisteluiden ja uhrausten arvoista, sen hirvittävän ihmiselämän ja kulttuuriarvojen haaskaamisen arvoista, jotka seuraavat jokaisesta vallankumouksesta. Vaikka sellainen vallankumous toisikin suurempaa yhteiskunnallista hyvinvointia (mitä ei ole Venäjällä tapahtunut), ei se silloinkaan olisi tuon hirvittävän hinnan arvoinen: pelkkiä parannuksia voidaan kyllä saada aikaan ilman veristä vallankumousta. Vallankumouksen todellinen päämäärä ja tarkoitus ei ole käsittääkseni saada aikaan pelkkiä uudistuksia ja parannuksia.

Minun mielestäni – tuhatkertaisesti Venäjän kokemuksista vahvistuneena – vallankumouksen, YHTEISKUNNALLISEN VALLANKUMOUKSEN suuri tehtävä on *arvojen perusteellinen uudelleenarviointi*. Ei pelkästään yhteiskunnallisten vaan myös inhimillisten arvojen uudelleenarviointi. Jälkimmäiset ovat vieläkin huomattavampia, sillä ne ovat kaikkien yhteiskunnallisten arvojen perusta. Instituutiomme ja olosuhteemme nojaavat syvälle juurtuneisiin käsityksiin. Olosuhteiden muuttaminen muuttamatta samaan aikaan taustalla vaikuttavia käsityksiä ja arvoja tarkoittaa vain pinnallista muutosta, joka ei voi olla pysyvä eikä voi saada aikaan todellista parannusta. Kyse on tällöin vain muodon muuttamisesta, ei sisällön, kuten Venäjällä niin traagisesti kävi ilmi.

Juuri siinä on Venäjän vallankumouksen karkea virhe ja suuri tragedia, että se pyrki (hallitsevan poliittisen puolueen johdolla) muuttamaan pelkästään instituutioita ja olosuhteita jättäen vallankumouksessa ilmenevät inhimilliset ja sosiaaliset arvot kokonaan huomiotta. Hullussa val-

lanhimossaan kommunistinen valtio vielä pahensi asioita pyrkimällä vahvistamaan ja syventämään juuri niitä ajatuksia ja käsityksiä, joita vallankumous oli tullut hävittämään. Se tuki ja yllytti kaikkein pahimpia epäsosiaalisia ominaisuuksia ja tuhosi systemaattisesti vasta heränneet käsitykset uusista vallankumouksellisista arvoista. Oikeudenmukaisuuden ja tasavertaisuuden ymmärtämisen, vapauden rakkauden ja ihmisten välisen veljeyden – nämä yhteiskunnan todellisen uudistumisen perustat – kommunistinen valtio tukahdutti häviämisen partaalle. Ihmisen luontainen oikeudentaju leimattiin heikoksi tunteellisuudeksi; ihmisarvosta ja vapaudesta tuli porvarillista taikauskoa; elämän pyhyyttä, joka on yhteiskunnallisen uudelleenrakentamisen tosi olemus, pidettiin epävallankumouksellisena, miltei vastavallankumouksellisena. Tämä pelottava perusarvojen vääristäminen toi mukanaan tuhon siemenen. Kun vallankumouksen käsitys oli se, että se oli vain keino turvata poliittinen valta, niin oli väistämätöntä, että kaikki vallankumoukselliset arvot alistettiin sosialistisen valtion tarpeisiin; niitä todellakin hyväksikäytettiin edistämään vastahankitun hallintovallan turvallisuutta. ”Vallankumouksen ja kansan eduiksi” naamioidusta ”valtiollisista syistä” tuli ainoat toiminnan ja jopa tunteen kriteerit. Vallankumouksellisten mullistusten traagisesta välttämättömyydestä, väkivallasta, tuli vakiintunut käytäntö, tapa, ja pian se korotettiin mahtavimmaksi ja ”ihanteellisimmaksi” instituutioksi. Eikö itse Zinovjev ylistänytkin Dzerzinskiä, kirotun Tsekan johtajaa, ”vallankumouksen pyhimykseksi”? Eikö valtio antanutkin suurimpia julkisia kunnianosoituksia Uritskille, Pietarin Tsekan perustajalle ja sadistiselle päällikölle?

Tämä eettisten arvojen vääristyminen kristallisoitui pian kommunistisen puolueen hallitsevasa iskulauseessa: PÄÄMÄÄRÄ PYHITTÄÄ KEINOT. Samalla lailla inkvisitio ja jesuiitat omaksuivat aikoinaan tämän moton ja alistivat sille kaiken moraalin. Se kostautui jesuiitoille kuten se kostautui myös Venäjän vallankumoukselle. Tämän iskulauseen vanavedessä seurasivat valehteleminen, petollisuus, tekopyhyys, kavallus ja murhaaminen, niin avoimesti kuin salaa. Sosiaalipsykologian tuntijoita pitäisi kiinnostaa valtavasti se, että nämä kaksi liikettä, jotka ajallisesti ja aatteiltaan ovat niinkin kaukana toisistaan kuin mitä jesuiitat ja bolsevikit ovat, päätyivät kuitenkin täsmälleen samoihin tuloksiin ‘päämäärä pyhittää keinot’ -periaatteen soveltamisessaan. Tämä historiallinen vastaavuus, jota ei juuri lainkaan tunneta, sisältää mitä tärkeimmän opetuksen kaikille tuleville vallankumouksille ja koko ihmiskunnan tulevaisuudelle.

Ei ole suurempaa virhepäätelmää kuin uskomus, jonka mukaan päämäärät ja tarkoitukset ovat yksi asia ja menetelmä ja taktiikka taas toinen. Tämä käsitys on todellinen uhka yhteiskunnalliselle uudistumiselle. Kaikki inhimilliset kokemukset osoittavat, ettei menetelmiä ja keinoja voida erottaa lopullisesta päämäärästä. Käytetyistä keinoista tulee yksilöllisten tottumusten ja sosiaalisten käytäntöjen kautta erottamaton osa lopullista päämäärää; ne vaikuttavat siihen, muokkaavat sitä ja ennen pitkää päämäärästä ja keinoista tulee identtisiä. Tunsin tämän heti Venäjälle saapumisen jälkeen aluksi epämääräisesti ja sitten yhä tietoisemmin ja selkeämmin. Vallankumouksen suurenmoiset ja innostavat päämäärät hämärtyivät ja sumenivat hallitsevan poliittisen vallan keinoista siinä määrin, että oli vaikea erottaa, mikä oli väliaikainen keino ja mikä lopullinen tarkoitus. Psykologisesti ja sosiaalisesti keinot väistämättä vaikuttavat päämääriin ja muuttavat niitä. Koko ihmisen historia on jatkuvaa todistusta maksimista, jonka mukaan menetelmien eettisestä sisällöstä luopuminen merkitsee vajoamista äärimmäisen rappion syövereihin. Tässä juuri piilee Venäjän vallankumouksessa sovelletun bolsevikki-filosofian suuri tragedia. Älköön tämä opetus olko turha.

Mikään vallankumous ei tule koskaan onnistumaan vapauttajana, elleivät sen edistämiseksi käytetyt KEINOT ole yhdenmukaisia tarkoitettujen PÄÄMÄÄRIEN antaman suunnan ja hengen

kanssa. Vallankumous on olemassaolevan negaatio, väkivaltainen vastalause ihmisen epäinhimillisyydelle toista ihmistä kohtaan ja kaikille siihen liittyville lukemattomille orjuuttamisen muodoille. Se tuhoaa vallitsevat arvot, joiden varaan tietämättömyys ja raakuus ovat rakentaneet monimutkaisen epäoikeudenmukaisuuden, sarron ja vääryyden järjestelmän. Se on UUSIEN ARVOJEN airut, joka on alkuna perustavien ihmisten välisten suhteiden sekä ihmisen ja yhteiskunnan välisen suhteen transformaatiolle. Se ei ole pelkkä uudistaja, joka paikkaa joitakin yhteiskunnallisia epäkohtia; se ei ole pelkkä muodollisuuksien ja instituutioiden muuttaja; se ei ole yksinomaan yhteiskunnallisen hyvinvoinnin uudelleenjakaja. Se on kaikkea tätä ja silti enemmän, paljon enemmän. Se on ennen kaikkea UDELLEENARVIOIJA, *uusien* arvojen tuoja. Se on UUDEN ETIIKAN suuri OPETTAJA, se innoittaa ihmisiä uudella elämänsäilytyksellä ja sen ilmenemismuodoilla sosiaaliin suhteisiin. Se on henkinen ja spirituaalinen uudistaja.

Sen ensimmäinen eettinen ohjenuora on käytettyjen keinojen ja tavoiteltujen päämäärien identtisyys. Kaiken vallankumouksellisen yhteiskunnan muuttamisen lopullinen päämäärä on vakiinnuttaa ihmiselämän loukkaamattomuus, ihmisen arvokkuus, jokaisen ihmisen oikeus vapauteen ja hyvinvointiin. Ellei vallankumouksella ole näitä päämääriä, ei väkivaltaisilla yhteiskunnallisilla muutoksilla ole mitään oikeutusta. Sillä *ulkoisia* yhteiskunnallisia muutoksia voidaan saavuttaa ja on saavutettukin tavanomaisen kehityksen myötä. Sitä vastoin vallankumous ei merkitse pelkkää *ulkoista* muutosta, vaan *sisäistä*, perustavaa ja perustavanlaatuista muutosta. Tämä käsitteiden ja ideoiden sisäinen muutos, joka läpäisee yhä laajemmat yhteiskunnan kerrokset, kulminoituu lopulta väkivaltaisena mullistuksena, joka tunnetaan vallankumouksena. Voiko tuo kohokohta kääntää uudelleenarvioinnin prosessin, kääntäjä sitä vastaan, pettää sen? Niin tapahtui Venäjällä. Siksi vallankumouksen itsensä täytyy nopeuttaa ja edistää sitä prosessia, jonka kumulatiivinen ilmaus se on; sen tärkein tehtävä on innoittaa sitä, viedä se yhä suurempiin korkeuksiin, antaa sille täydellinen ilmaisunvapaus. Vain siten vallankumous on uskollinen itselleen.

Käytäntöön sovellettuna tämä merkitsee sitä, että varsinaisen vallankumouksen ajanjakson, nk. siirtymävaiheen tulee olla johdantoa, alkusoittoa uusille yhteiskunnallisille olosuhteille. Se on UUDEN ELÄMÄN kynnyks, uusi IHMISEN JA IHMISKUNNAN ASUMUS. Siten sen täytyy ilmaista uuden elämän henkeä, sen on oltava sopusoinnussa uuden yhteiskunnan rakentamisen kanssa.

Tämä päivä on huomisen alku. Nykyisyys heittää varjonsa pitkälle tulevaisuuteen. Tämä on yksilöllisen ja yhteiskunnallisen elämän laki. Vallankumous, joka luopuu eettisistä arvoista, valaa perustuksen epäoikeudenmukaisuudelle, pettämiselle ja sorrolle tulevassa yhteiskunnassa. *Keinoista*, joita käytetään tulevaisuuden *valmistamiseen*, tulee sen *kulmakivi*. Katsokaa vaikka Venäjän onnetonta tilaa. Valtion keskittävät menetelmät ovat halvaannuttaneet yksilön aloitteellisuuden ja toiminnan; diktatuurin tyrannia on pelotellut kansan orjamaiseen alistumiseen ja lähestulkoon sammuttanut vapauden liekit; järjestäytynyt terrorismi on turmellut ja raaistanut massat sekä tukahduttanut kaikki idealistiset toiveet; institutionalisoitu murhaaminen on alentanut ihmiselämän, ja kaikenlainen ymmärrys ihmisarvosta ja elämän arvosta on eliminoitu; kaikkialle seuraava pakko on tehnyt ponnistuksista katkeria, työstä rangaistuksen ja se on muuttanut koko olemassaolon keskinäisen petoksen näyttämöksi herättäen henkiin ihmisen alimmat ja raaimmat vaistot. Onpa ikävä perintö aloittaa vapauden ja veljeyden uutta elämää.

Ei voida riittävästi korostaa sitä, että vallankumous on turha, ellei se ole perimmäisen ihanteensa innoittama. Vallankumouksellisten menetelmien täytyy olla sopusoinnussa vallankumouksellisten päämäärien kanssa. Vallankumouksen edistämiseksi käytettyjen keinojen täytyy soveltua

yhteen sen tarkoitusten kanssa. Lyhyesti sanottuna eettiset arvot, jotka vallankumous aikoo vaikiinnuttaa uudessa yhteiskunnassa, tulee *ottaa käyttöön* nk. siirtymävaiheen vallankumouksellisessa toiminnassa. Viimeksi mainittu voi toimia todellisena luotettavana siltana parempaan elämään vain, jos se on rakennettu samasta materiaalista kuin se elämä, joka on tarkoitus saavuttaa. Vallankumous on tulevan huomisen peili. Se on lapsi, joka on oleva huomisen aikuinen.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Emma Goldman
Miksi Venäjän vallankumous epäonnistui
1923

Haettu 5.1.2014 osoitteesta: <https://sites.google.com/site/vallankritiikki/emma-goldman-maailman-vaarallisimman-naisen-puheita-ja-kirjoituksia/miksi-venaejaen-vallankumous-epaeonnistui>
Afterword-luku Goldmanin teoksessa "My Disillusionment in Russia", 1923. Kirjasta Maailman vaarallisimman naisen puheita ja kirjoituksia, Työväen Tuotantokomitea, 2008. Suomennos Hannu Toivanen ja Ulla Vehaluoto.

fi.theanarchistlibrary.org